

Інна Пащенко,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри теорії і методики навчання
мистецьких дисциплін Бердянського
державного педагогічного університету

СУЧАСНІ МУЗИЧНО-КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

В умовах реформування української освіти, особливу актуальність набуває проблема компетентнісного підходу в процесі професійної підготовки, який включає формування інформаційної компетентності, що виявляється в готовності і здатності фахівця використовувати засоби і можливості сучасних інформаційних технологій, що відкривають студентам доступ до нетрадиційних джерел знань, підвищують ефективність самостійної роботи, дають цілком нові можливості для креативності, знаходження та закріплення фахових знань.

Професійна готовність майбутніх вчителів музичного мистецтва до активного та ефективного використання засобів інформаційних технологій набуває особливої актуальності, оскільки стратегія розвитку суспільства безпосередньо пов'язана з інтенсифікацією процесу впровадження прогресивних технологій в усі сфери діяльності людини.

Ефективне використання засобів інформаційних технологій у сфері музичного мистецтва вимагає від музиканта знань, умінь і навичок роботи зі звуком і мультимедіа, відображає мотивацію виконуваної діяльності, націленість на самостійне здійснення різних операцій з обробки звуку, здатність критично ставитися до поширюваної інформації. Все це безпосередньо пов'язане з поняттям «Інформаційна компетентність».

Цілком погоджуємось з визначенням О. Пометун, що компетентність – складна інтегрована характеристика особистості, під якою розуміється сукупність знань, умінь, навичок, а також досвіду, що разом дає змогу ефективно провадити діяльність або виконувати певні функції, які забезпечують розв'язання проблем і досягнення певних стандартів у галузі професії [3, с. 18].

Досліджуючи питання формування інформаційної компетентності, науковці розглядають її як у вузькому, так і в широкому сенсі. У вузькому значенні вона пов'язується з умінням використовувати для пошуку, отримання, опрацювання, подання та передавання інформації нові інформаційні технології, сучасні технічні засоби і методи. В широкому – не лише уміння використовувати нові інформаційні технології для роботи з інформацією, але і уміння здійснювати аналітико-синтетичну

переробку інформації, вирішувати інформаційно-пошукові задачі, використовуючи бібліотеку як інформаційно-пошукову систему, тобто здійснювати інформаційну діяльність з використанням як нових, так і традиційних технологій.

Слід відмітити, що інформаційна компетентність розглядається науковцями як особливий спосіб організації предметно-спеціальних знань, що забезпечують прийняття ефективних рішень у професійно-педагогічній діяльності. Найважливіший показник сформованості інформаційної компетентності, – оволодіння на високому рівні комп'ютерною технікою (КТ) та інформаційними технологіями (сукупність методів, виробничих і програмно-технологічних засобів, об'єднаних у технологічний ланцюжок, що забезпечує збирання, зберігання, висновок і поширення інформації).

Становлення інформаційної компетентності відбувається під час навчання (у рамках вивчення відповідних дисциплін, що безпосередньо не пов'язані з поняттям інформації), під час здійснення професійної діяльності, реалізації індивідуальної інформаційної діяльності, а також під час самоосвіти у навчально-виховному процесі [2].

Формування інформаційної компетентності здійснюється за допомогою цілої низки факторів, одним із яких є зміст освіти, що містить у собі не тільки перелік навчальних предметів, але й професійні навички та вміння, що формуються в процесі оволодіння предметом.

Найважливішим чинником формування інформаційної компетентності у навчальному процесі є застосування сучасних комп'ютерних технологій, якими мають вільно оперувати викладачі й студенти вищої школи. Так, формуванню інформаційної компетентності студентів-музикантів, в першу чергу сприятиме вивчення дисципліни «Музична інформатика», яка включає в себе ряд теоретичних знань та навичок про базові складові мультимедійного комп'ютера, MIDI-технології, музичне програмове забезпечення, основи звукорежисури, акустики музичних інструментів та ін.

Людина, яка знає, як знайти інформацію, організувати знання та як використати інформацію таким чином, щоб інші в неї вчилися – є інформаційно-компетентною особистістю.

Інформаційна компетентність музиканта – інтегративна якість особистості, що виявляється в здатності і готовності майбутнього фахівця реалізовувати знання та вміння з галузі інформаційних технологій роботи зі звуком та мультимедіа у процесі професійної підготовки [1].

Інформатика, як прикладна дисципліна, здатна познайомити студента-музиканта з сучасними інформаційними технологіями, які застосовуються в його професійній діяльності. Нова міждисциплінарна сфера професійної діяльності, пов'язана зі створенням та застосуванням

спеціалізованих музичних програмно-апаратних засобів, вимагає певних знань і умінь як у музичній сфері, так і в галузі інформатики.

Під час вивчення курсу «Музична інформатика», інформаційна компетентність майбутніх вчителів музичного мистецтва має формувати знання, уміння, навички, здатності у таких площинах: загальній, загально-педагогічній, предметній. Загальна складова інформаційної компетентності включає: основні відомості про устаткування ПК, правила техніки безпеки, основи роботи на комп'ютері, до яких входять відомості про основні програмні засоби (текстові редактори, музичні редактори, бази даних, робота в мережах). Загально-педагогічна складова охоплює роботу з програмними пакетами загальнонаукового призначення, педагогічними програмними засобами, методика застосування комп'ютерних технологій у навчальному процесі. Для підтримки професійної діяльності музиканта входять наступні основні музично-комп'ютерні технології: готові програмні засоби (електронні підручники, енциклопедії, посібники, словники тощо); нотні редактори (Finale, Sibelius та MuseScore); звукові редактори (Sound Forge, Adobe Audition та Wave Lab); Інтернет-ресурси; соціальні сервіси Інтернету.

У результаті професійної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва має бути сформована інформаційна компетентність як сукупність знань щодо використання таких програм, як нотні та звукові редактори; інформаційних сервісів: WWW, електронної пошти, електронних конференцій, IRC, електронних бібліотек; психолого-педагогічних засад використання комп'ютерних технологій.

Таким чином, формування інформаційної компетентності майбутніх музикантів забезпечується в результаті: вивчення загальних властивостей звуку, методів і систем для його створення, обробки, зберігання, передачі та розподілу за допомогою технічних та програмових засобів інформатизації; дослідження процесів перетворення звуку, і на основі цих досліджень розробки відповідних теорій, моделей, методів і алгоритмів, які застосовуються на практиці; вивчення музично-комп'ютерних технологій, які застосовуються в діяльності музиканта; підготовки графічного оформлення звукових даних у вигляді нот на нотному стані; навчання музиці; управління звучанням електронних інструментів.

У результаті сформованості інформаційної компетентності, учитель музичного мистецтва має володіти певними вміннями: працювати з музичними нотними та звуковими редакторами; опрацьовувати електронні документи; створювати мультимедійні презентації; розташовувати особисті науково-методичні розробки в мережі Інтернет; використовувати комп'ютер при розв'язуванні практичних задач; працювати в навчальних комп'ютерних програмах; конструювати електронні навчальні матеріали; використовувати інформаційні технології для оцінювання результатів навчання.

Список використаних джерел

1. Ложаква Е. А. Формирование информационной компетентности будущих музыкантов в процес се обучения информатике : автореф. диссертации на соиск. учен. степ. канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (информатика)» / Елена Анатольевна Ложаква. – М., 2012. – 23 с.

2. Миронова О. І. Формування інформаційної компетентності студентів як умова ефективного здійснення інформаційної діяльності [Електронний ресурс] // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 17 (204), 2010. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/SocGum/Vlush/Ped/2010_17_1/20.pdf

3. Пометун О. І. Формування громадянської компетентності: погляд з позиції сучасної педагогічної науки / О. І. Пометун // Вісник програм шкільних обмінів. – 2005. – № 23. – С. 18–24.